

OBSAH

Předmluva	5
15 let zahraniční politiky lidově demokratického Československa	11
I.	
ZÁKLADY ZAHRANIČNĚ POLITICKÉ ORIENTACE LIDOVĚ DEMOKRATICKÉHO ČESKOSLOVENSKA	39
1. Smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci mezi ČSR a SSSR	41
2. Z programu nové československé vlády Národní fronty Čechů a Slováků, přijatého na první schůzi vlády v Košicích	44
3. Z akčního programu vlády obrozené Národní fronty, předneseného v Ústavodárném národním shromáždění	46
4. Ze zprávy o činnosti ÚV KSČ X. sjezdu strany, přednesené prvním tajemníkem ÚV KSČ A. Novotným	47
5. Rezoluce ÚV KSČ o mezinárodně politické situaci	50
6. Ze zprávy o činnosti ÚV KSČ XI. sjezdu strany, přednesené prvním tajemníkem ÚV KSČ A. Novotným	58
II.	
ČESKOSLOVENSKO A SOCIALISTICKÉ ZEMĚ	77
A. <i>Československo-sovětské vztahy</i>	93
7. Úmluva mezi ČSR a SSSR o vztazích mezi sovětským vrchním velitelem a československou správou po vstupu sovětských vojsk na území Československa	93
8. Zmluva medzi ČSR a SSSR o Zakarpatskej Ukrajině	95
9. Dopis předsedy československé vlády Z. Fierlingra veliteli sovětských vojsk na území ČSR generálplukovníku A. Žadovovi k odchodu sovětských vojsk	97
10. Projev předsedy vlády Kl. Gottwalda o výsledcích návštěvy čs. vládní delegace v Moskvě	98
11. Společné československo-sovětské komuniqué o pobytu československé vládní delegace v Moskvě	99

12. Smlouva o obchodu a plavbě mezi ČSR a SSSR	101
13. Dopis Nejvyššímu sovětu, radě ministrů SSSR a ÚV KSSS ze slavnostního zasedání ÚV KSČ, vlády ČSR a ÚV Národní fronty	109
14. Společná československo-sovětská deklarace o návštěvě československé vládní delegace v SSSR	112
15. Prohlášení o jednáních mezi delegacemi KSSS a KSČ	125
16. Komuniké o pobytu stranické a vládní delegace SSSR v ČSR	130
17. Komuniké o jednání mezi ČSR a SSSR o vzájemných do- dávkách zboží	136
18. Komuniké o pobytu prvního tajemníka ÚV KSČ a presi- denta republiky A. Novotného v SSSR	137
19. Z projevu prvního tajemníka ÚV KSČ a presidenta re- publiky A. Novotného na slavnostním zasedání ÚV KSČ a ÚV Národní fronty	146
B. Československo-albánské vztahy	150
20. Projev presidenta republiky Kl. Gottwalda při nástupní audienci vyslance Lidové republiky albánské	150
21. Společné prohlášení vlády ČSR a vlády Albánské lidové republiky	151
22. Společné prohlášení delegace KSČ a vlády ČSR a delegace Albánské strany práce a vlády Albánské lidové republiky	157
C. Československo-bulharské vztahy	167
23. Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi ČSR a Lidovou republikou bulharskou	167
24. Společné prohlášení stranických a vládních delegací ČSR a Bulharské lidové republiky	170
25. Komuniké o návštěvě delegace ÚV Bulharské komunis- tické strany a vlády Bulharské lidové republiky v ČSR	180
D. Československo-čínské vztahy	186
26. Uznání vlády ČLR vládou ČSR	186
27. Z projevu vedoucího čs. vládní delegace V. Kopeckého po slavnostním podepsání dohod mezi ČSR a ČLR o kul- turní spolupráci, poštovní službě, telekomunikačním styku a o vědeckotechnické spolupráci	187
28. Společné prohlášení vlády ČSR a vlády ČLR	190
29. Smlouva o přátelství a spolupráci mezi ČSR a ČLR	197
30. Z projevu prvního tajemníka ÚV KSČ a presidenta re- publiky A. Novotného na slavnostním shromáždění k 10. výročí založení ČLR	200

176. Rezoluce XIV. valného shromáždění OSN „Posílení a rozvoj světového trhu a zlepšení podmínek obchodování hospodářsky méně vyvinutých zemí“, předložená ČSR, Bulharskem a Polskem	756

<i>Přílohy</i>	759

1. Seznam mezinárodních vládních i nevládních organizací, v nichž je Československo členem 761
2. Seznam států, s nimiž ČSR udržuje diplomatické styky 767

Věcný rejstřík	769

E. <i>Československo-korejské vztahy</i>	203
31. Z projevu náměstka předsedy vlády a ministra zahraničních věcí V. Širokého při přivítání prvního vyslance KLDR v Praze	203
32. Usnesení vlády ČSR o poskytnutí pomoci KLDR	205
33. Závěrečné komuniké o pobytu vládní delegace KLDR v ČSR	205
34. Společné prohlášení vlády ČSR a vlády KLDR	208
35. Společné čs.-korejské komuniké o návštěvě prvního tajemníka ÚV KSČ a presidenta ČSR A. Novotného v KLDR	214
F. <i>Československo-maďarské vztahy</i>	219
36. Zmluva medzi ČSR a Maďarskou republikou o priateľstve, spolupráci a vzájomnej pomoci	219
37. Komuniké o návštěvě československé vládní delegace v Maďarsku	222
38. Společné prohlášení delegací strany a vlády ČSR a Maďarské lidové republiky	225
G. <i>Československo-mongolské vztahy</i>	234
39. Navázání diplomatických styků mezi ČSR a Mongolskou lidovou republikou	234
40. Smlouva o přátelství a vzájemné spolupráci mezi ČSR a Mongolskou lidovou republikou	235
41. Společné komuniké o pobytu vládní delegace Mongolské lidové republiky v ČSR	237
42. Společné komuniké o návštěvě prvního tajemníka ÚV KSČ a presidenta ČSR A. Novotného v Mongolské lidové republice	241
H. <i>Československo-polské vztahy</i>	245
43. Smlouva o přátelství a vzájemné pomoci mezi ČSR a Republikou polskou	245
44. Závěrečné komuniké o rozhovorech mezi delegací vlády ČSR a vlády Polské lidové republiky	247
45. Společné československo-polské prohlášení o návštěvě polské vládní delegace v ČSR	252
46. Dohoda o zřízení Československo-polského výboru pro hospodářskou spolupráci	259
47. Podpis protokolu o československo-polské hospodářské spolupráci	261
48. Podpis dohody o státních hranicích mezi ČSR a Polskem	263
CH. <i>Československo-rumunské vztahy</i>	265
49. Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi ČSR a Lidovou republikou rumunskou	265

50. Společné prohlášení delegace KSČ a vlády ČSR a delegace Rumunské dělnické strany a vlády Rumunské lidové republiky	267
I. Československo-vietnamské vztahy	275
51. Telegram presidenta republiky A. Zápotockého prezidentu Vietnamské demokratické republiky Ho Či Minovi	275
52. Společné prohlášení vládních delegací ČSR a Vietnamské demokratické republiky	276
53. Komuniké o státní návštěvě presidenta Vietnamské demokratické republiky Ho Či Mina v ČSR	282
III.	
SPOLUPRÁCE ZEMÍ SOCIALISTICKÉHO TÁBORA	285
A. Otázky politické jednoty zemí socialistického tábora	297
54. Rezoluce politického byra ÚV KSČ k moskevským poradám komunistických a dělnických stran	297
55. Z projevu prvního tajemníka ÚV KSČ A. Novotného na zasedání ÚV KSČ	302
B. Hospodářská a vědeckotechnická spolupráce socialistických zemí	306
56. Zpráva o ustavení RVHP	306
57. Dohoda o zřízení Spojeného ústavu jaderných výzkumů se sídlem v SSSR	307
58. Komuniké o poradě představitelů komunistických a dělnických stran členských zemí RVHP v Moskvě	310
59. Komuniké o XI. zasedání RVHP	312
60. Komuniké o XII. zasedání RVHP	317
C. Varšavská smlouva	321
61. Konzultace podle usnesení moskevské konference evropských lidově demokratických zemí o zajištění míru a bezpečnosti v Evropě	321
62. Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci, podepsaná ve Varšavě	322
63. Vytvoření Spojeného velení ozbrojených sil států zúčastněných na Varšavské smlouvě	327
64. Závěrečné komuniké o schůzích Politického poradního výboru států zúčastněných na Varšavské smlouvě	328
65. Deklarace států zúčastněných na Varšavské smlouvě	330
66. Deklarace členských států Varšavské smlouvy	336
67. Komuniké o poradě ministrů zahraničních věcí členských států Varšavské smlouvy a Čínské lidové republiky	353
68. Deklarace členských států Varšavské smlouvy	357

IV.
ČESKOSLOVENSKO A NĚMECKO

351

- A. *Německá otázka v československé zahraniční politice* 383
69. Prohlášení čs. delegace o všeobecných názorech na mírovou smlouvu s Německem, přednesené na konferenci náměstků ministrů zahraničních věcí čtyř velmocí v Londýně 383
70. Protestní nota vlády ČSR proti zřízení separátního západoněmeckého státu 390
71. Pražská deklarace ministrů zahraničních věcí SSSR, Albánie, Bulharska, ČSR, Polska, Rumunska, Maďarska a NDR 393
72. Nota vlády ČSR vládám USA, Velké Británie a Francie o stanovisku k otázkám Německa 400
73. Nota ministerstva zahraničních věcí ČSR velvyslanectví USA v Praze 403
74. Dopis Národního shromáždění sněmovnám některých západoevropských států 405
75. Prohlášení vlády ČSR k otázkám evropské kolektivní bezpečnosti 409
76. Deklarace vlád SSSR, Polska, ČSR, NDR, Maďarska, Rumunska, Bulharska a Albánie 413
77. Rezoluce přijatá na konferenci představitelů Sejmu Polské lidové republiky, Lidové sněmovny NDR a Národního shromáždění ČSR 426
78. Prohlášení presidenta republiky o zastavení válečného stavu s Německem 429
79. Společné prohlášení parlamentů ČSR, NDR a Polska 431
80. Dopis předsedy Národního shromáždění ČSR Zdeňka Fierlingra předsedovi Spolkového sněmu NSR E. Gerstenmaierovi 434
81. Memorandum vlády ČSR k otázce vyzbrojování západoněmecké armády atomovými a raketovými zbraněmi 440
82. Komuniké o poradě ministrů zahraničních věcí ČSR, NDR a Polska 445
83. Prohlášení 15 komunistických a dělnických stran 448
84. Dopis předsedy vlády ČSR V. Širokého kancléři NSR K. Adenauerovi 454
85. Prohlášení vlády ČSR k návrhu vlády SSSR na uzavření Smlouvy o přátelství a spolupráci mezi evropskými státy 459
86. Prohlášení vlády ČSR k návrhu vlády SSSR v otázce Berlína 462
87. Prohlášení vlády ČSR k návrhu SSSR na uzavření mírové smlouvy s Německem 470
88. Prohlášení ČTK k revanšistické politice bonnské vlády 476

89. Nóta vlády ČSR vládě SSSR o návrhu na jednání o mírové smlouvě s Německem	483
90. Československá nota rakouské vládě ke konání tzv. sudetoněmeckých dnů ve Vídni	490
91. Prohlášení ministerstva zahraničních věcí k otázkám zmírnění mezinárodního napětí	495
B. Československo a Německá demokratická republika	499
92. Uznání Německé demokratické republiky vládou ČSR	499
93. Společná deklarace vlády ČSR a vlády NDR	499
94. Z projevu presidenta republiky Kl. Gottwalda u příležitosti návštevy vládní delegace ČSR v NDR	501
95. Společné prohlášení vlády ČSR a vlády NDR	504
96. Společná deklarace vlád ČSR a NDR	512
97. Společné prohlášení o jednáních stranických a vládních delegací ČSR a NDR	517
98. Z projevu prvního tajemníka ÚV KSČ a presidenta republiky A. Novotného na manifestaci v Berlíně	529
V.	
ČESKOSLOVENSKO A RAKOUSKO	533
99. Usnesení československé vlády o přístupu ČSR ke Státní smlouvě o obnovení nezávislého a demokratického Rakouska	539
100. Prohlášení vlády ČSR o uznání trvalé neutrality Rakouska	540
101. Dopis předsedy vlády V. Širokého rakouskému spolkovému kancléři J. Raabovi	541
VI.	
ČESKOSLOVENSKO A ZEMĚ ASIE, AFRIKY A LATINSKÉ AMERIKY	545
A. Československo a Afghánistán	555
102. Společné prohlášení ministerského předsedy Afghánistánu a předsedy vlády ČSR	555
103. Společné prohlášení předsedy vlády V. Širokého a ministerského předsedy království Afghánistánu	557
B. Československo a Barma	559
104. Společné prohlášení československé a barmské vlády	559
C. Československo a Cejlon	562
105. Společné prohlášení československé a cejlonské vlády	562
D. Československo a Etiopie	564
106. Společné československo-etioipské komuniké	564

107. Smlouva o přátelství a spolupráci mezi ČSR a Etiopským císařstvím	566
E. Československo a Guinea	568
108. Telegram presidenta republiky A. Novotného prezidentu Guinejské republiky	568
109. Společné prohlášení o státní návštěvě předsedy vlády Guinejské republiky Sekou Tourého v ČSR	569
F. Československo a Ghana	572
110. Zpráva o navázání diplomatických styků mezi ČSR a Ghanou	572
G. Československo a Indie	573
111. Uvítací projev předsedy vlády V. Širokého při příjezdu indického ministerského předsedy D. Néhrúa do Prahy	573
112. Projev presidenta republiky A. Zápotockého při příležitosti státní návštěvy indického vicepresidenta Sarvapallí Radhakrišnana v ČSR	574
113. Společné prohlášení předsedů vlád Indie a ČSR	578
114. Komuniké o podepsání čs.-indické hospodářské dohody	580
H. Československo a Indonésie	583
115. Společné komuniké o státní návštěvě presidenta Indonéské republiky Ahmada Sukarna v ČSR	583
116. Společné prohlášení předsedů vlád ČSR a Indonéské republiky	584
CH. Československo a Irák	587
117. Telegram předsedy vlády V. Širokého předsedovi vlády Irácké republiky	587
118. Protokol o vědecké a technické spolupráci mezi ČSR a Irákem	588
I. Československo a Japonsko	590
119. Protokol o obnovení normálních styků mezi ČSR a Japonskem	590
120. Obchodní smlouva mezi ČSR a Japonskem	592
J. Československo a Jemen	598
121. Společné komuniké o pobytu jemenského prince Sajf Ul-Islám Mohammed Al-Badra v ČSR	598
122. Smlouva o přátelství mezi ČSR a Mutavakilijským královstvím Jemenu	600

K. <i>Československo a Kambodža</i>	603
123. Společné prohlášení vlády ČSR a vysokého představitele Jeho Veličenstva krále Kambodže a lidu kambodžského, Jeho královské Výsosti prince Samdech Preaha Norodoma Sihanuka Upayuvareacha	603
124. Společné československo-kambodžské prohlášení	606
L. <i>Československo a Kuba</i>	609
125. Uznání prozatímní vlády Kuby vládou ČSR	609
M. <i>Československo a Malajsko</i>	610
126. Blahopřejný telegram předsedy vlády V. Širokého předsedovi vlády Malajské federace	610
N. <i>Československo a Maroko</i>	611
127. Telegram předsedy vlády V. Širokého předsedovi rady ministrů Maroka	611
128. Zpráva o navázání diplomatických styků s Marokem	612
O. <i>Československo a Mexiko</i>	613
129. Komuniké o povýšení diplomatického zastoupení ČSR v Mexiku	613
P. <i>Československo a Sjednocená arabská republika</i>	614
130. Prohlášení vlády ČSR k československo-egyptské dohodě	614
131. Prohlášení vlády ČSR k otázce znárodnění Společnosti Suezského průplavu	615
132. Smlouva o obchodu a plavbě mezi ČSR a SAR	618
R. <i>Československo a Tunisko</i>	621
133. Telegram předsedy vlády V. Širokého předsedovi rady ministrů Tuniska	621
134. Komuniké o navázání diplomatických styků mezi ČSR a Tuniskou republikou	622
VII.	
BOJ ČESKOSLOVENSKÉ ZAHRANIČNÍ POLITIKY PROTI AKCÍM STUDENÉ VÁLKY A IMPERIALISTICKÉ AGRESI	623
A. <i>Boj proti studené válce</i>	629
135. Protestní nota vlády ČSR velvyslanectví USA v Praze proti „Zákonu o vzájemné bezpečnosti“	629
136. Nota ministerstva zahraničních věcí velvyslanectví USA	634
137. Telegram ministra zahraničních věcí V. Davida generálnímu sekretáři OSN o porušování vzdušného prostoru nad ČSR americkými balóny	637

138. Prohlášení ministerstva zahraničních věcí k zasedání Rady NATO	640
139. Nóta vlády ČSR vládě USA protestující proti vyzbrojování NSR a proti provokativnímu porušování čs. vzdušného prostoru	646
B. Československá zahraniční politika v boji proti agresi na Dálném, Blízkém a Středním východě	
140. Protestní telegram vlády ČSR Radě bezpečnosti proti americké agresi v Koreji	651
141. Dopis ministra zahraničních věcí V. Širokého velvyslanci ČLR	652
142. Usnesení vlády ČSR vyslat svého zástupce do repatriační komise neutrálních států v Koreji	653
143. Prohlášení vlády ČSR k provokačním útokům proti členům Dozorčí komise neutrálních států v jižní Koreji	654
144. Prohlášení ministerstva zahraničních věcí ČSR k porušení Dohody o příměří v Koreji	656
145. Prohlášení vlády ČSR k útočným akcím v Egyptě	659
146. Prohlášení vlády ČSR k situaci na Blízkém a Středním východě	660
147. Prohlášení vlády ČSR k ozbrojené intervenci USA v Libanonu	663
148. Prohlášení vlády ČSR k agresivnímu činu vlády Velké Británie vůči Jordánsku	667
149. Prohlášení vlády ČSR k agresivním akcím USA proti Čínské lidové republice	669

VIII.

ÚSILÍ ČESKOSLOVENSKÉ ZAHRANIČNÍ POLITIKY O ZAJIŠTĚNÍ MÍROVÉHO SOUŽITÍ A ODZBROJENÍ

A. Úsilí Československa o mírové soužití	
150. Zákon na ochranu míru, přijatý Národním shromážděním	683
151. Z vládního prohlášení předneseného předsedou vlády V. Širokým na zasedání Národního shromáždění	684
152. Prohlášení vlády ČSR k ženevské konferenci	685
153. Rezoluce předsednictva Národního shromáždění	688
154. Komuniké ze zasedání vlády ČSR k výsledkům konference šéfů vlád čtyř mocností v Ženevě	690
155. Z rezoluce ÚV KSČ ke zprávě o výsledcích XX. sjezdu KSSS	694
156. Z vládního prohlášení předneseného předsedou vlády V. Širokým na plenární schůzi Národního shromáždění	698
157. Prohlášení Národního shromáždění ČSR k Manifestu míru	701

158. Memorandum vlády ČSR o urychlení příprav konference na nejvyšší úrovni	703
159. Poselství presidenta republiky A. Novotného Světové radě míru	706
B. Československá zahraniční politika a odzbrojení	708
160. Prohlášení Národního shromáždění k svolání Nejvyššího sovětu SSSR o odzbrojení	708
161. Stanovisko vlády ČSR k polskému memorandu o bezatomovém pásmu	710
162. Prohlášení Národního shromáždění k výzvě Nejvyššího sovětu SSSR parlamentům všech zemí světa o zastavení pokusů s atomovými a vodíkovými zbraněmi	713
163. Prohlášení ministerstva zahraničních věcí o účasti ČSR na poradě o zastavení zkoušek jaderných zbraní	716
164. Prohlášení ministerstva zahraničních věcí k účasti ČSR na konferenci expertů o opatřeních k odvrácení nenadálého útoku	717
165. Prohlášení vlády ČSR k deklaraci sovětské vlády o opatřeních k odvrácení nenadálého útoku	719
166. Souhlas vlády ČSR s účastí ve Výboru pro odzbrojení	724
167. Prohlášení Národního shromáždění k svolání Nejvyššího sovětu SSSR k parlamentům všech zemí světa o všeobecném a úplném odzbrojení	725
C. Československo a mezinárodní organizace	729
168. Z projevu ministra zahraničních věcí V. Davida na jubilejním zasedání OSN v San Francisku	729
169. Připomínky vlády ČSR k návrhu stanov Mezinárodní agentury pro atomovou energii, zaslané státnímu departementu USA	736
170. Vysvětlující memorandum k čs. návrhu na zařazení bodu „Opatření k uplatňování a šíření zásad mírového soužití mezi státy“ na program XIII. valného shromáždění OSN	738
171. Rezoluce XIII. valného shromáždění OSN „Opatření k uplatňování a šíření mírových a sousedských vztahů mezi státy“, přijatá na podkladě iniciativy ČSR	740
172. Z projevu vedoucího čs. delegace, ministra školství a kultury F. Kahudy, na X. plenárním zasedání UNESCO	741
173. Dopis presidenta republiky A. Novotného 43. zasedání Mezinárodní konference práce v Ženevě	747
174. Memorandum vlády ČSR o uplatňování spravedlivého zastoupení ve funkcích v OSN	748
175. Projev náměstka ministra zahraničního obchodu J. Kohouta ve všeobecné rozpravě na XV. zasedání GATT	750